Koronapandemian vaikutukset Suomen matkailukysyntään – kehitysarviot

Julkistus 9.9.2020, perustuu tilanteeseen 4.9.2020 klo 12.00

Yhteyshenkilö: Sanna Kyyrä, johtava asiantuntija

sanna.kyyra@tem.fi

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Lähtökohtana matkailukysynnän kehityksen ketterä arviointi päätöksenteon tueksi

- Suomen matkailustrategian keskeisenä tavoitteena on Suomen matkailuyritysten kestävän kasvun ja uudistumisen vahvistaminen. **Matkailualan kasvun keskeinen määrällinen mittari on matkailukysynnän eli matkailijoiden rahankäytön kehitys**, jonka avulla seurataan matkailun vaikuttavuutta Suomen yhteiskuntaan.
- Matkailijaprofiilit ja matkailijoiden rahankäyttö eroavat kuukausittain. **Matkailukysyntään pohjautuva arvio antaa siten luotettavampaa kuvaa matkailun kehityksestä** mitä esimerkiksi yöpymisten lukumäärän tarkastelu.
- Käytetty **malli kuvaa makrotason vaikutuksia**. Mallin avulla ei voida arvioida matkailukysynnän kehitystä alueellisesti (esim. maakunta) tai kohdemarkkinakohtaisesti (esim. Saksa). Mallia ei voida soveltaa matkailutyöllisyyden kehityksen arviointiin.
- Arvioita **hyödynnetään suunniteltaessa matkailualan elpymistoimenpiteitä kansallisella tasolla**.

Matkailukysynnän kehityksen arviointimalli

- **Kehityksen arviointi perustuu kansainvälisiin, kansallisiin ja alueellisiin tutkimuksiin ja arvioihin** koronaviruspandemian laadullisista ja määrällisistä vaikutuksista matkailualalle ja alan kehityksestä pandemian aikana ja jälkeen.
  - Aineiston perusteella on valittu matkailukysynnän kehitykseen vaikuttavat tekijät, joiden kehittyminen on suhteutettu matkailutilinpidon lukuihin Tilastokeskuksen tätä tarkoitusta varten kehittämässä laskentamallissa.

- **Arvioita päivitetään pandemian keston mukaan tarvittaessa.** Päivityksessä hyödynnetään mm. elinkeinolta saatavia näkemyksiä, kansainvälisiä arvioita matkailukysynnän elpymisestä sekä hallituksen, ministerien ja ministeriöiden nimittämien työryhmien näkemyksiä talouden elpymisestä.

- **Malli ja arviot on luotu yhteistyössä Tilastokeskuksen, Visit Finlandin, MaRa ry:n ja SMAL ry:n kanssa.**

Matkailukysynnän kehitykseen vaikuttavat tekijät

- **Matkailu kotimaassa toimii matkailukysynnän käynnistäjänä.** Suomalaisten ulkomaanmatkailu sekä Suomeen suuntautuva matkailu käynnistyvät hitaammin.
- **Kansainvälisen matkailun elpyminen on kytköksissä rajojen avautumiseen**, vaadittaviin terveysturvallisuustoimenpiteisiin ja arvioihin lentoreittien palautumisesta.
- **Kokoontumisrajoitusten purkamisen aikataulu.** Isoja ihmismääriä kokoavat tilaisuudet (mm. tapahtumat, messut, kongressit) elpyvät viimeisten joukossa, millä vaikutus myös työmatkustamisen elpymiseen.
- Kotimaisten ja ulkomaisten **matkakohteiden saavutettavuus** (reittien säännöllisyys ja kapasiteetti) palautuu asteittain, lentoliikenne hitaimmin.
- Matkailijoiden **turvallisuudentunne** palautuu asteittain, mutta todennäköisesti aiempia kriisejä hitaammin. Esimerkiksi UNWTO:n ja PATA:n arvioiden mukaan Aasian ja Tyynenmeren alueella SARS-epidemiasta toipuminen kesti noin kuusi kuukautta.
- **Kuluttajien luottamus talouteen heijastuu matkailuun kohdennettuun kulutukseen.** Valtiovarainministeriön (16.6.2020) arvion mukaan Suomen bkt uhkaa nykynäkymällä laskea 6 % vuonna 2020. Kuluttajien luottamus ja talouden toimintakyky pysyvät kuitenkin heikkoina siihen asti, kunnes rokotekattavuus on saavutettu.

Tilastokeskuksen laskentamallin perusoletukset

- **Kysyntää koskevat luvut** pohjautuvat matkailutilinpidon vuoden 2018 ennakkotietoihin.
- **Arvio vuoden 2019 avainluvuista** perustuu matkailutilastojen vuosimuutokseen 2019/2018 (matkustustaseen tulot ja menot, majoitustilaston kotimaiset yöpymiset).
- **Vuosien 2019/2020 ja 2020/2021 vuosimuutokset** ilman koronaa on arvioitu seuraavasti: ulkomaalaisten matkailu Suomeen +4%, suomalaisten matkailu ulkomaille -2%, suomalaisten matkailu Suomessa +2%.
- Kaikki matkan menot kohdistetaan kuukausille **matkustusajankohdan mukaan**, koska mahdollisten ennakkomaksujen ajankohta ei ole tiedossa.
- **Ulkomainen matkailukysyntä eli matkailuvienti** jaetaan ensin vuosineljänneksille matkustustaseen tulojen perusteella ja sen jälkeen neljännekset erikseen kuukausitasolle majoitustilaston ulkomaisen myynnin perusteella
- **Kotimainen matkailukysyntä (pl. ulkomaanmatkailu)** jaetaan kuukausitasolle Suomalaisten matkailu -tilaston vuosien 2016-2018 aikana tehtyjen yöpymisen sisältäneiden kotimaanmatkojen kuukausittaisen rahankäytön perusteella.
- **Suomalaisten ulkomaanmatkailusta aiheutuva kotimainen kysyntä** jaetaan ensin vuosineljänneksille matkustustaseen menojen perusteella ja sen jälkeen neljännekset erikseen kuukausitasolle Suomalaisten matkailutilaston kuukausittaisen rahankäytön perusteella.
- **Matkustus- ja henkilöliikennetaseen menot eli matkailutuonti** jaetaan kuukausille samalla tavalla kuin suomalaisten ulkomaanmatkailusta aiheutuva kotimainen kysyntä.

Suomen matkailukysynnän kehitysarviot
(4.9. klo 12.00)

	Business as Usual v.2020	Positiivinen	Pessimistinen
Matkailukysyntä käynnistyy		12/2020	11/2021
Matkailukysyntä vrt. v. 2019 (16,1 mrd. €)	+2% (+0,3 mrd. €)	-41% (-6,6 mrd. €)	-44% (-7,1 mrd. €)
Kotimainen matkailukysyntä (pl. ulkomaanmatkailu) vrt. v. 2019 (8,7 mrd. €)	+2% (+0,18 mrd. €)	-18% (-1,6 mrd. €)	-21% (-1,9 mrd. €)
Suomalaisten ulkomaanmatkailusta aiheutuva kotimaankysyntä vrt. v. 2019 (2,4 mrd. €)	-2% (-0,05 mrd. €)	-70% (-1,6 mrd. €)	-74% (-1,7 mrd. €)
Ulkomainen matkailukysyntä vrt. v. 2019 (5,0 mrd. €)	+4% (+0,2 mrd. €)	-66% (-3,3 mrd. €)	-69% (-3,5 mrd. €)

Matkailun kokonaiskysyntä (milj. €) eri kehitysarvioissa vuosina 2020 ja 2021 (4.9. klo 12.00)

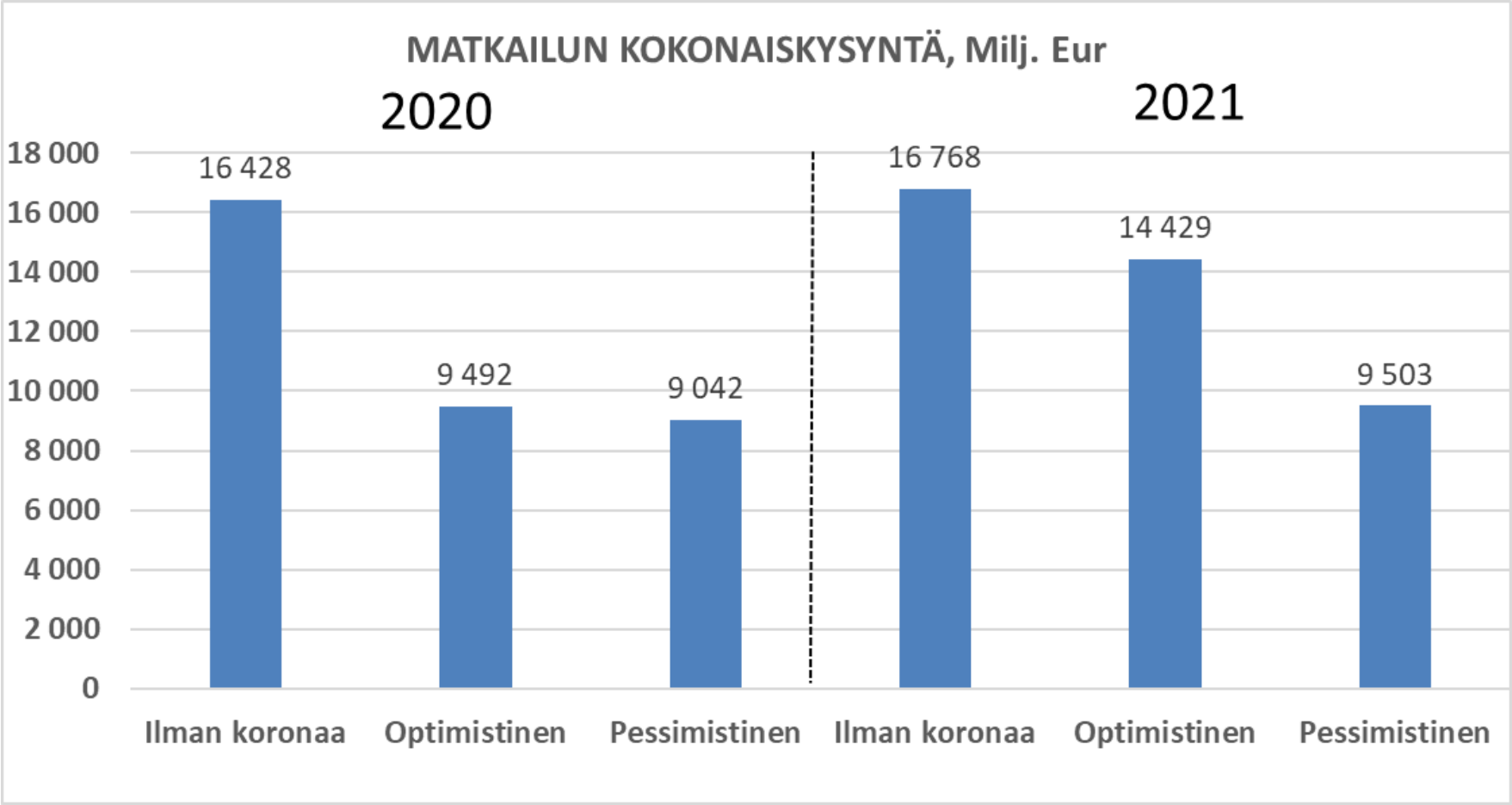

Matkailuviennin ja -tuonnin suhde (milj. €) eri kehitysarvioissa vuosina 2020 ja 2021 (4.9. klo 12.00)

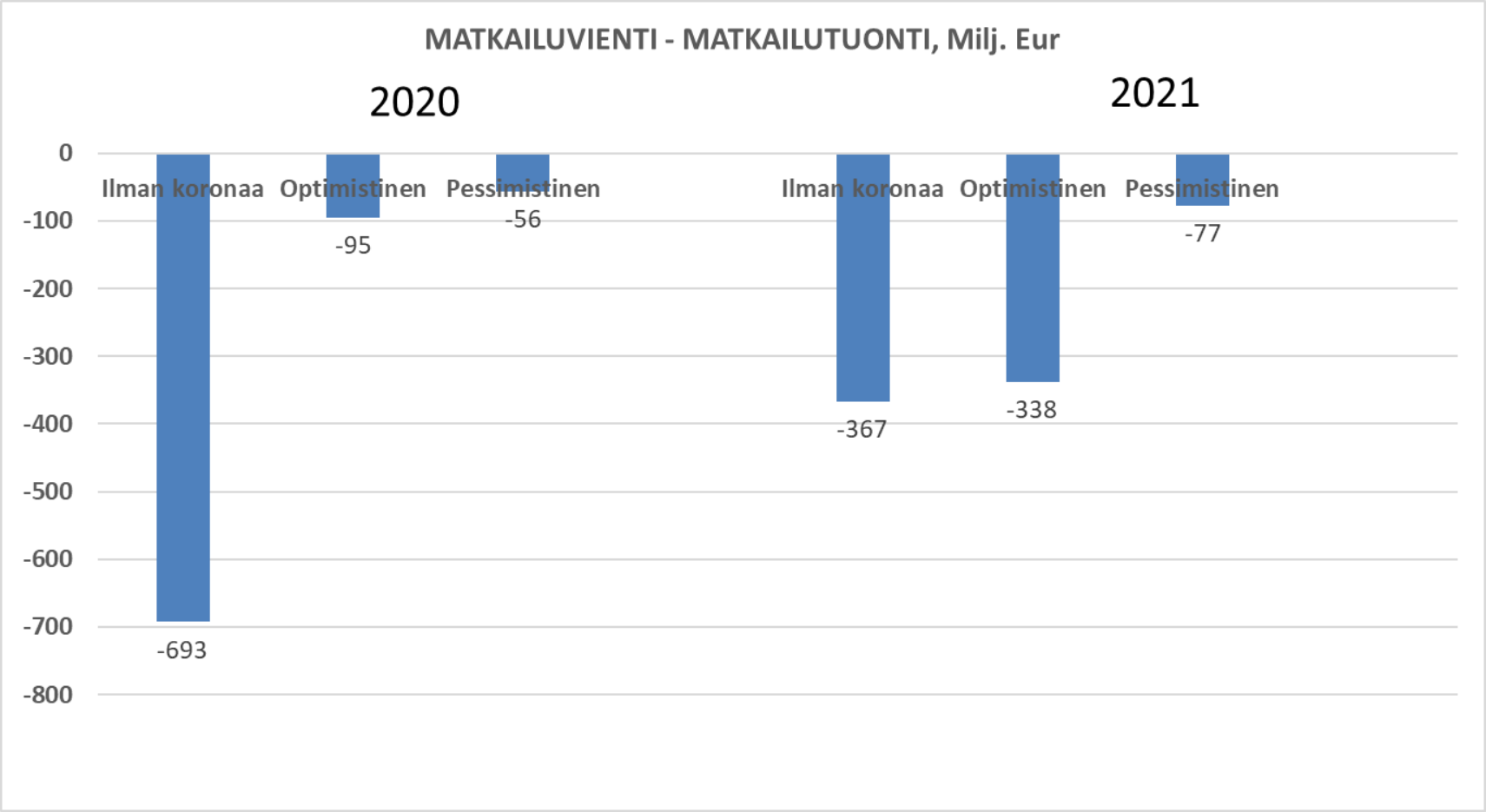

Matkailun kokonaiskysynnän (milj. €) kehittyminen tuotteittain eri kehitysarvioissa vuonna 2020 (4.9. klo 12.00)

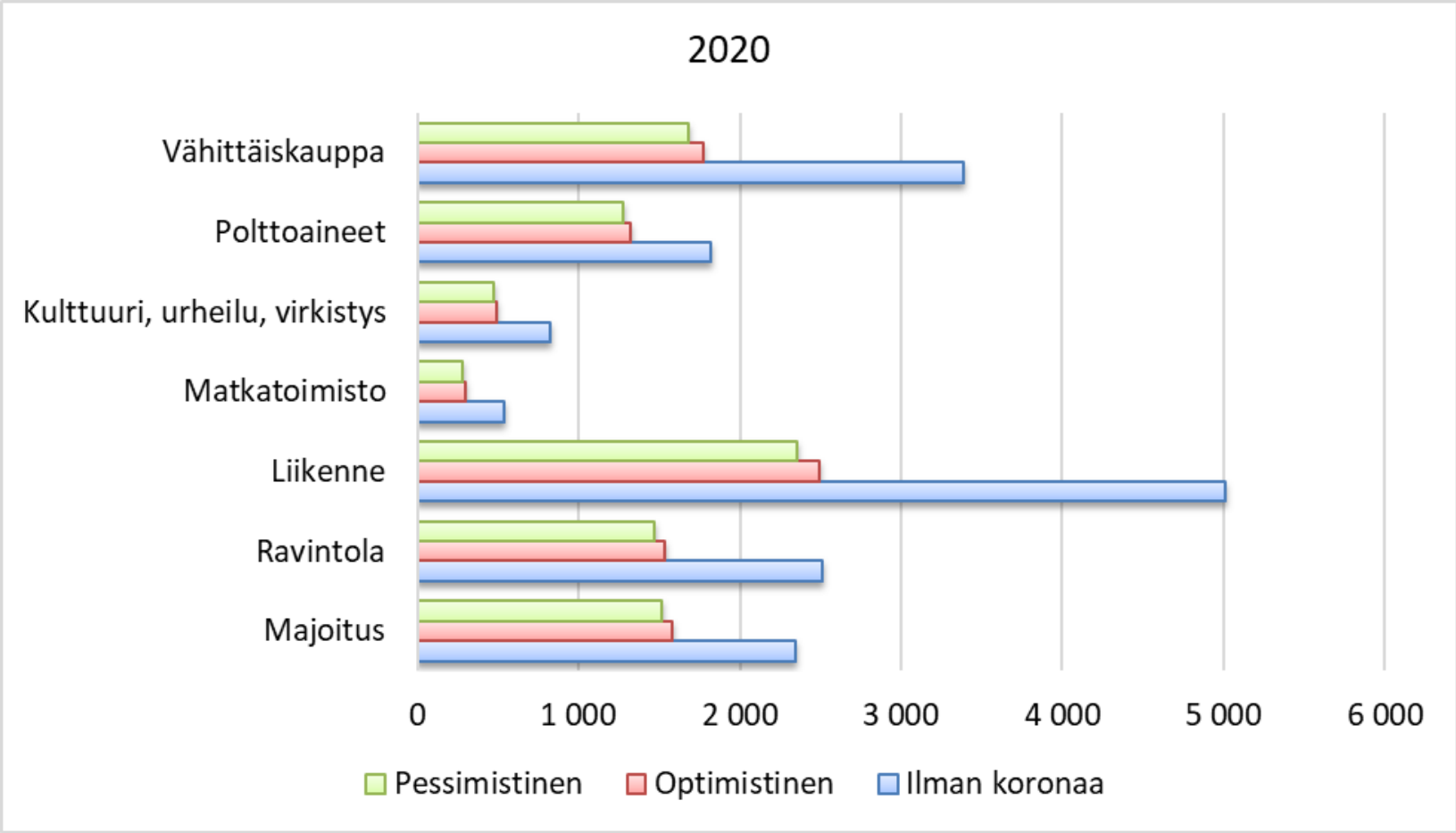

Matkailun kokonaiskysynnän (%) kehittyminen tuotteittain eri kehitysarvioissa vuonna 2020 (4.9. klo 12.00)

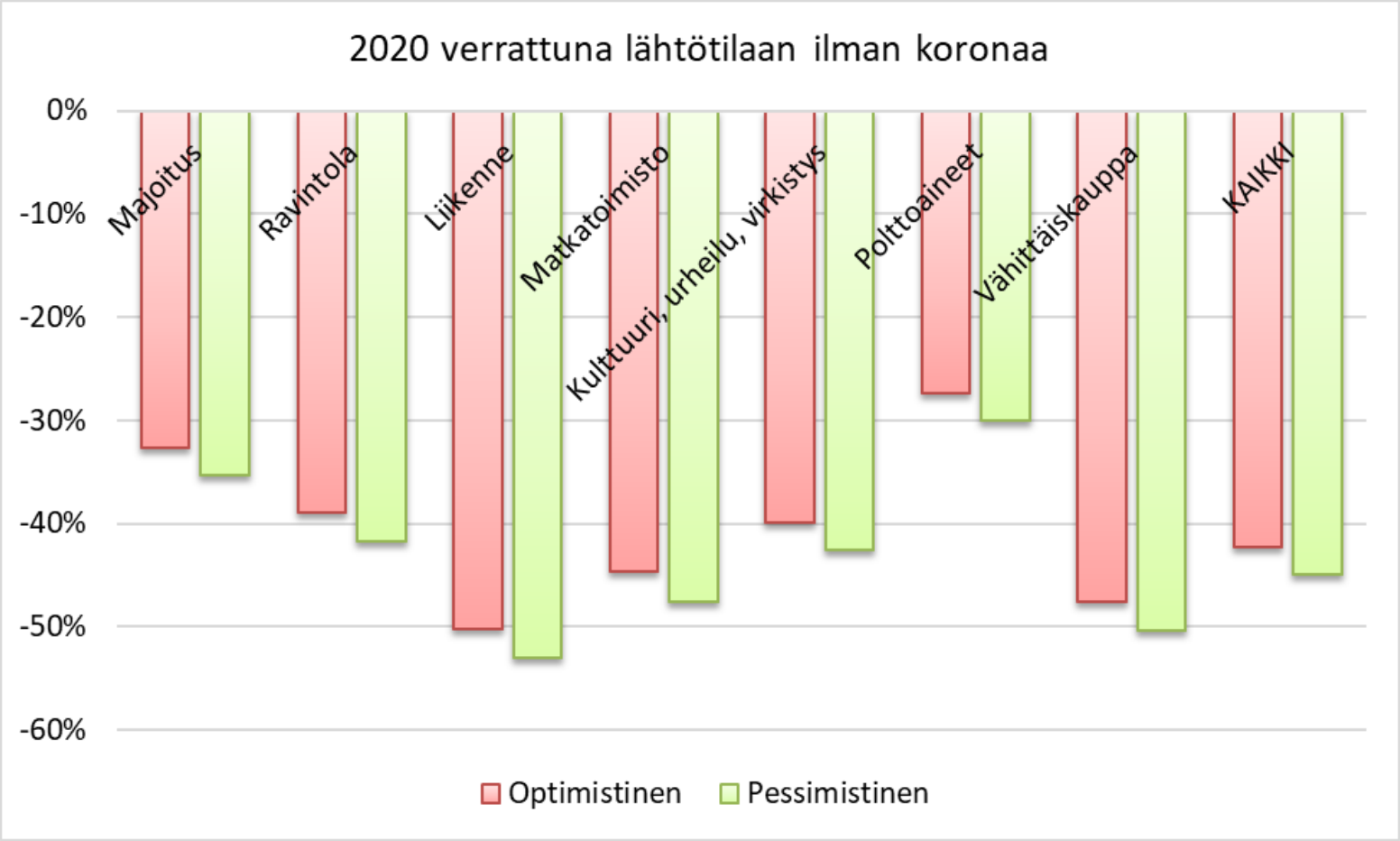

Huomioita matkailukysynnän kehitysarvioista

- **Suomen matkailun kokonaiskysyntä oli v. 2019 arvion mukaan 16,1 mrd. €.**
- **Positiivisen arvion mukaan kokonaiskysyntä supistuu v. 2020 n. -41% (n. -6,6 mrd. €).**
- **Pessimistisen arvion mukaan kokonaiskysyntä supistuu v. 2020 n. -44% (n. -7,1 mrd. €).**

- Arvioiden mukaan **palautuminen vuoden 2019 lukuihin kestää ainakin vuoteen 2023.**
- **Optimistisen arvion mukaan kotimainen matkailukysyntä voisi palautua vuoden 2019 tasolle kesään 2021 mennessä.**
  - Kotimainen matkailukysyntä (pl. ulkomaanmatkailu) on käynnistynyt kesällä 2020, työmatkustamisen puuttuminen hidastaa kehitystä.
- **Kansainvälisen matkailun palautuminen kriisiä edeltävälle tasolle tapahtuu vasta vuoden 2021 jälkeen.**
  - Positiivisen arvion mukaan kansainvälinen matkailu käynnistyy talvikaudella 2020-21, mutta jää arviolta vähintään 20 % vuoden 2019 tasosta vuoden 2021 loppuun asti.
  - Pessimistisen arvion mukaan kansainvälinen matkailu käynnistyy vasta marraskuussa 2021.

Huomioita matkailukysynnän kehitysarvioista

- **Ensimmäistä kertaa vuoden 1981 jälkeen matkustustase saattaa tasapainottua.** Surullista on, että tasapainottuminen tapahtuu kokonaiskysynnän vähenemisen myötä ja negatiiviset vaikutukset esimerkiksi työllisyyteen ja aluetalouteen ovat isot.
- Ulkomainen matkailukysyntä on tärkeä osa Suomen palveluvientiä. **Ulkomaisen matkailukysynnän romahtaessa Suomi menettää vientituloja.**
- Ennen pandemiaa matkailun kokonaiskysynnästä 69 % muodostui kotimaisesta kysynnästä (ml. ulkomaanmatkailu). **Suomalaiset voivat itse vaikuttaa valinnoillaan, miten nopeasti matkailuala elpyy kriisin jälkeen.**
- **Tuotetasolla tarkasteltuna kokonaiskysyntä supistuu vuonna 2020 arviolta eniten henkilöliikennepalveluissa ja erityisesti lento- ja laivaliikenteessä.** Henkilöliikennepalvelut on matkailukysynnän suurin tuoteryhmä, minkä johdosta supistuva kysyntä vähentää matkailun kokonaiskysyntää merkittävästi.

Vertailuna kansainvälisiä arvioita matkailun kehityksestä

- UNWTO (7.5.2020) arvioi **kansainvälisten saapumisten vähenevän 60–80% vuonna 2020.**
- OECD:n (2.6.2020) arvion mukaan korona **supistaa kansainvälistä matkailua (saapumisia) 60% tai 80%** riippuen siitä, toipuuko ala heinä- vai joulukuussa 2020.
- WTTC (17.6.2020) arvion mukaan **kansainväliset saapumiset supistuvat 41–73% vuonna 2020.**

Lopuksi

- Huomioitava, että koronakriisissä ei kyse huonoista matkailupalveluista, matkailun houkuttelevuuden vähenemisestä tai Suomea koskettavasta haasteesta. Kyse on uudesta epävarmuustekijästä, joka ensisijaisesti kohdentuu terveysturvallisuuden ja luottamuksen tunteeseen, toissijaisesti taloudelliseen epävarmuuteen.

- Matkailun palautuminen on aiemmissa kansainvälisissä kriiseissä (esim. SARS, taloudellinen lama) ollut nopeahkoa ja edistänyt muiden alojen elpymistä. Nyt tilanne näyttää toiselta; matkailukysynnän elpyminen Suomessa ja maailmalla tapahtuu hitaasti.

- Kysynnän elpyminen on vahvasti sidoksissa kansainvälisten ja kansallisten rajoitusten ja suositusten purkamisen lisäksi edellytettäviin terveysturvallisuustoimenpiteisiin ja saavutettavuuden palautumiseen. Rokotteen valmistuminen ja riittävän rokotekattavuuden saavuttaminen näyttävät muodostuvan ratkaisevaksi matkustamisen palautumiselle.

- Uuden kasvu-uran löytäminen vaatii turvallisuuden tunteen uudenlaista huomiointia sekä matkailijoiden että matkailutyöntekijöiden kohdalla.

Kiitos!

Suomen Matkailukysyntä 2020 –luvun alussa - Lasku & Nousu

Katarina Wakonen

Visit Finland

Aiheet

- Suomen matkailuviennin kehitystrendi
- Oxford Economicsin skenaariot pandemian vaikutuksesta Suomen matkailuun
- Matkailun kehitys korona-aikana Pohjoismaissa

Visit Finland

Suomen matkailuvienti romahtaa 90-luvulle

Koronakriisi leikkaa ulkomaisesta matkailukysynnästä lähes 70 prosenttia eli 3,3–3,5 miljardia euroa.

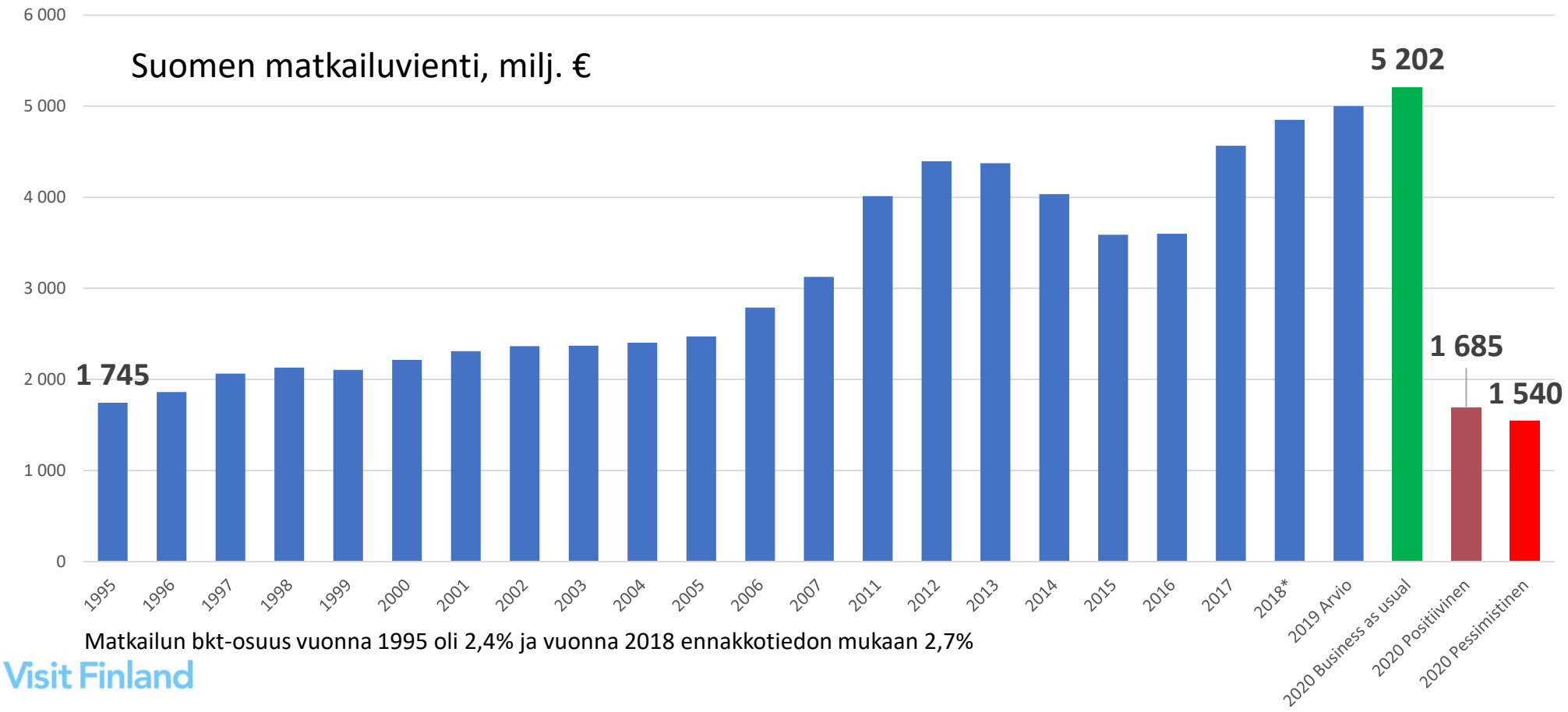

Matkailun bkt-osuus vuonna 1995 oli 2,4% ja vuonna 2018 ennakkotiedon mukaan 2,7%

Visit Finland

Lähde: Matkailutilinpito, Tilastokeskus, Visit Finland

Vuosien 1995-2007 tiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia vuoden 2011 ja sitä uudempien vuosien kanssa menetelmäuudistuksesta johtuen

TOURISM ECONOMICS
AN OXFORD ECONOMICS COMPANY

THE IMPACT OF THE PANDEMIC ON TRAVEL TO FINLAND

CUSTOM TRAVEL SCENARIOS

Visit Finland

August 2020

Factors driving the forecast for Finland

- Outbound travel is strongly linked to economics and demographics
- Travel patterns by destination and source market

- Travel restrictions
- General consumer and traveler confidence
  - spending in travel is calculated as a share of household income and spending, with some variation due to drivers such as pricing and unemployment

Visit Finland

TOURISM ECONOMICS

European economies took largest hit in H1

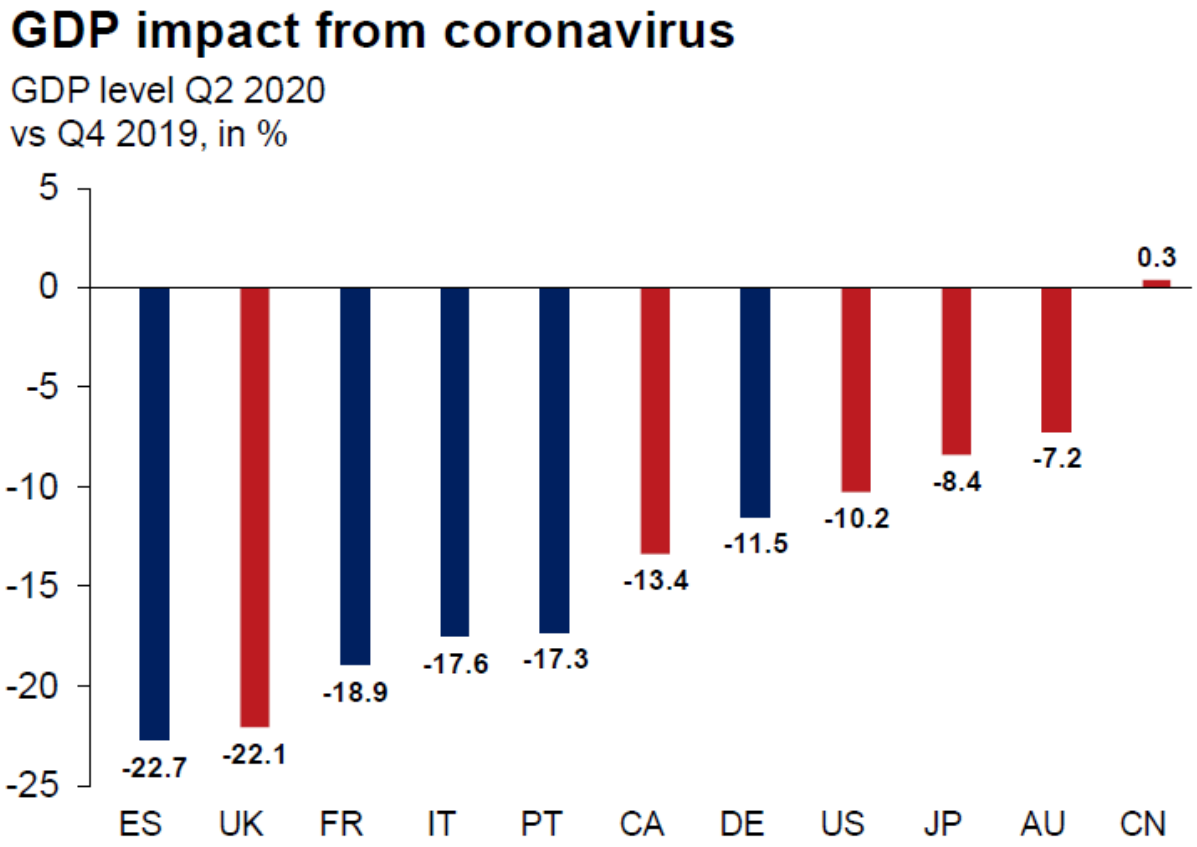

Source: Oxford Economics/Haver Analytics
Eurozone countries in blue

Visit Finland

Questions: Use the question panel

OXFORD ECONOMICS

Speculation on the future of coronavirus

Depends on:

- *Characteristics* of the virus
- Preventive *measures* taken after first wave:
  testing and tracing,
  lockdowns?
- *Vaccine* development
- *Luck* - Nobody knows
  (lot of uncertainty)

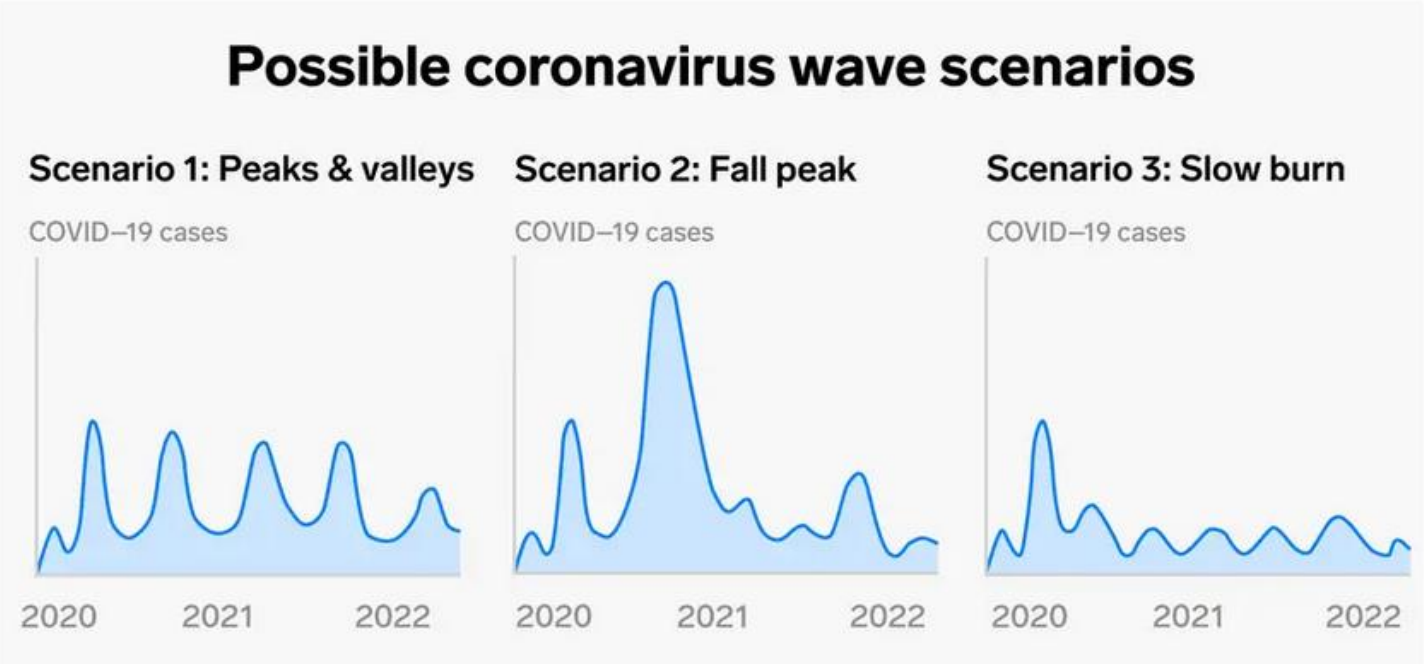

Visit Finland

Source: Business Insider

Covid-19 cases and mortality

Europe

4,475,267
confirmed cases

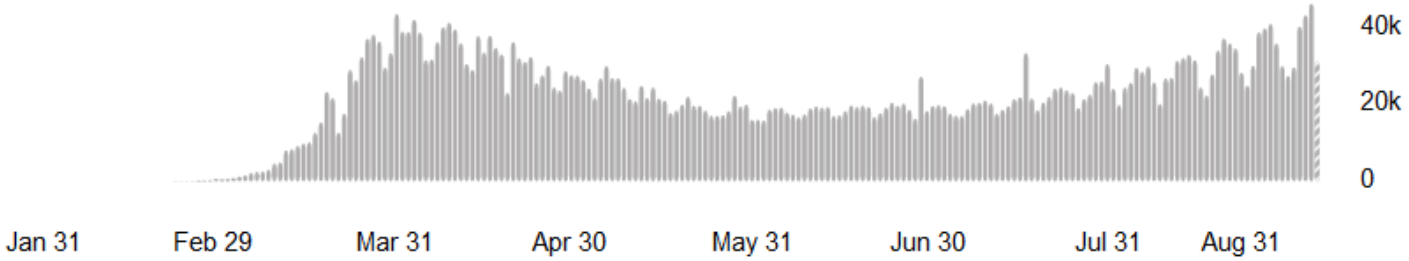

Europe

222,279
deaths

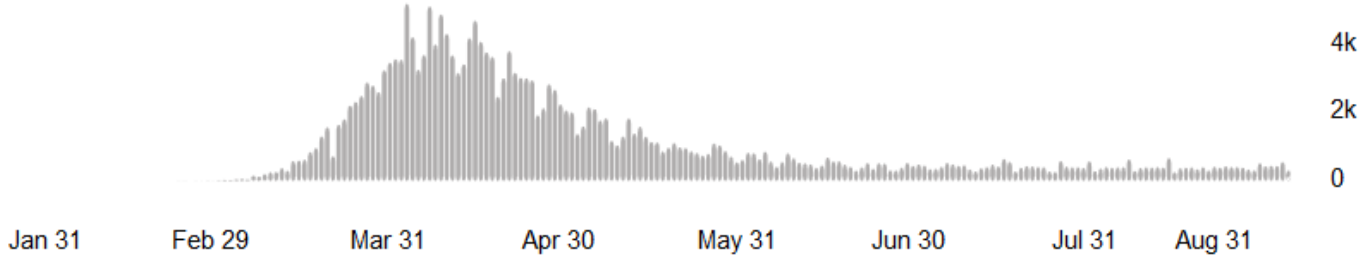

Visit Finland

https://covid19.who.int/

A second wave of Covid-19 remains the key downside risk

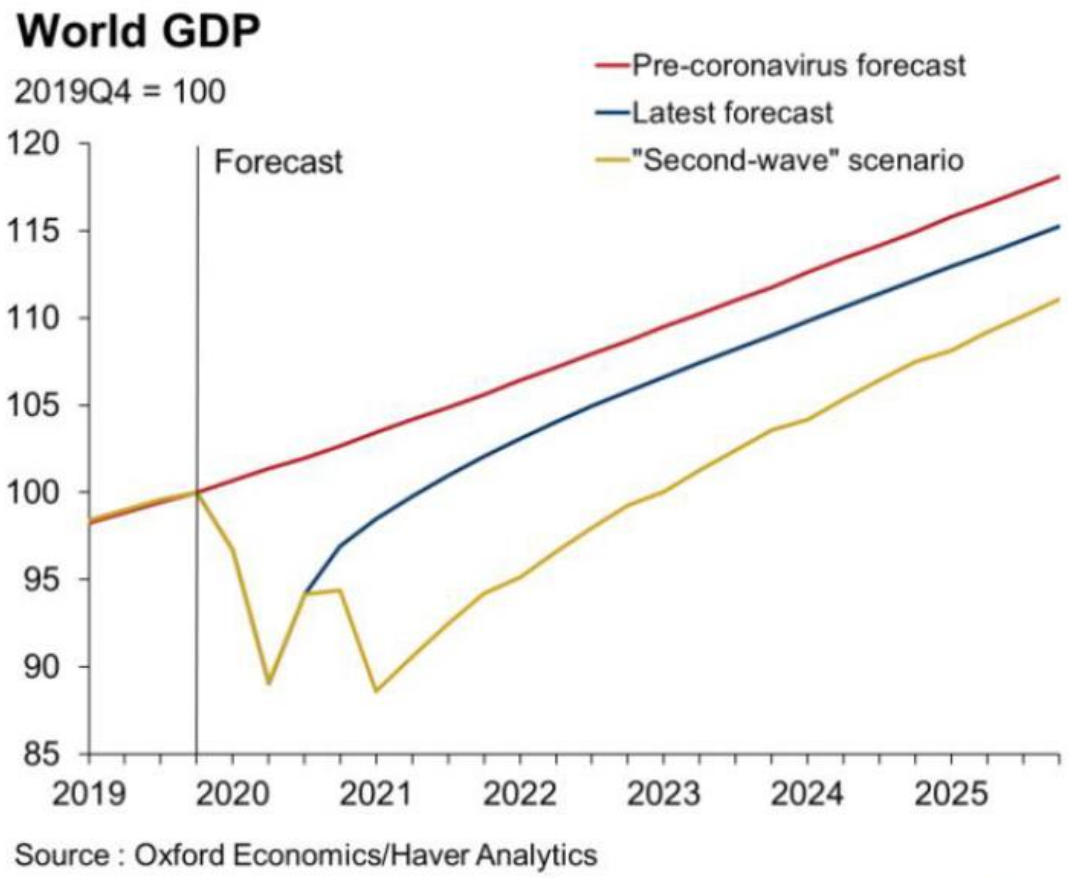

Visit Finland

Questions: Use the question panel

OXFORD ECONOMICS

Recovery will take years

- The coronavirus pandemic will have a significant impact on travel to Finland. International visitors are projected to decline 52% in 2020 relative to 2019
  - These negative baseline impacts are less severe than those projected worldwide (-57% change in visitors in 2020), for Europe in aggregate (-56%) and for Sweden (-62%); impacts are similar to those projected for Norway.
  - There is an upside to the 2020 outlook for Finland, relative to many other European destinations, if restrictions can remain eased into the winter travel season – which is more prominent in Finland than most other European countries.

- Travel from outside Europe – i.e. long-haul – will recover at a slower rate
  - Severe and lasting economic damage will impact on travel demand for years to come, especially on more expensive long-haul routes. Longer-run impacts will be compounded by uncertainty around airline routes and risk averse attitudes of potential travellers from these markets. Such impacts are expected to linger for the next few years.
- International arrivals will have almost recovered 2019 volumes by 2023.

Visit Finland

TOURISM ECONOMICS

Impact on international arrivals 2020-2023

- **The upside scenario** represents a relatively smooth return to normal. This would include virus containment and earlier medical advancements in producing a vaccine or cure; travel restrictions easing quickly (and remaining eased); and ongoing fiscal support from governments linked with more favourable economic outcomes.

- **The downside** reflects prolonged impacts from a lack of containment of the virus – this includes ongoing travel restrictions and poor transport availability – and a much more negative economic backdrop. This is reflected in 2021 impacts being worse than 2020 under the downside.*

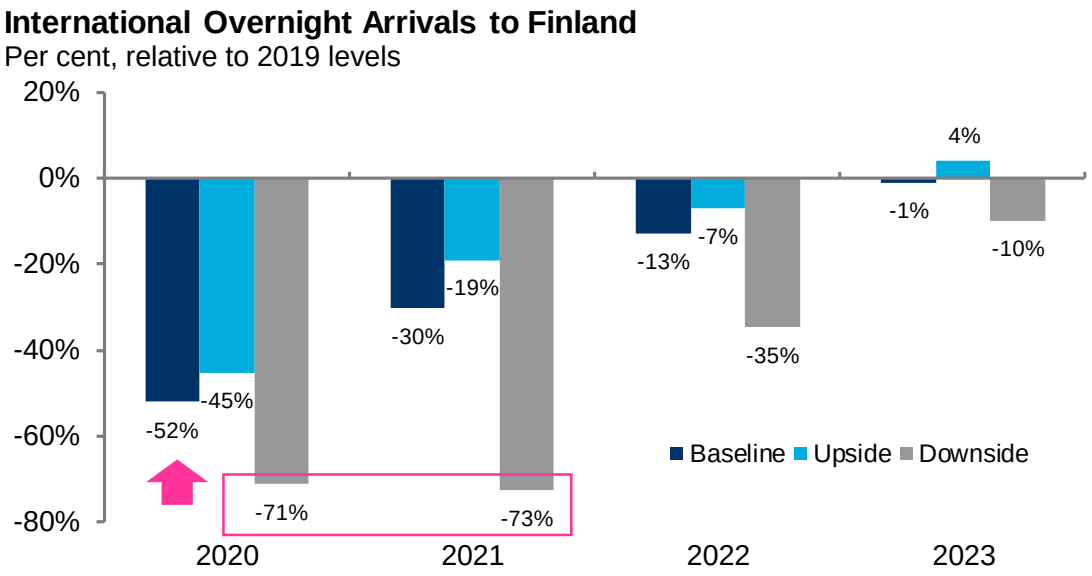

Source: Tourism Economics

*The possibility of a second wave of infections which results in restrictions being re-imposed is an assumption in the downside, linked to weaker economic drivers including sharper falls in GDP, income and spending and even higher unemployment.

Impact on International Arrivals 2020 By Source Market

- Travel from **European markets** is less impacted – between -40% and -69% in 2020, including a baseline of **-46%.** The pace of recovery in subsequent years is also quicker.
- Short-haul travel is typically cheaper than long-haul due to transportation costs and because it is easier to take shorter duration trips. (Cost is a more important factor.)
- Negative impacts are much larger for travel from **long-haul (i.e. non-European)** markets – between 59% and 78% in 2020, including a baseline of **-67%.** The larger scale of these impacts linger through to 2023 as well.
- Uncertainty about airline routes (especially long-haul ones) and risk aversion from longer-haul travellers are also likely to dampen demand

International Overnight Arrivals to Finland in 2020 - Baseline Scenario
Per cent, relative to 2019 levels

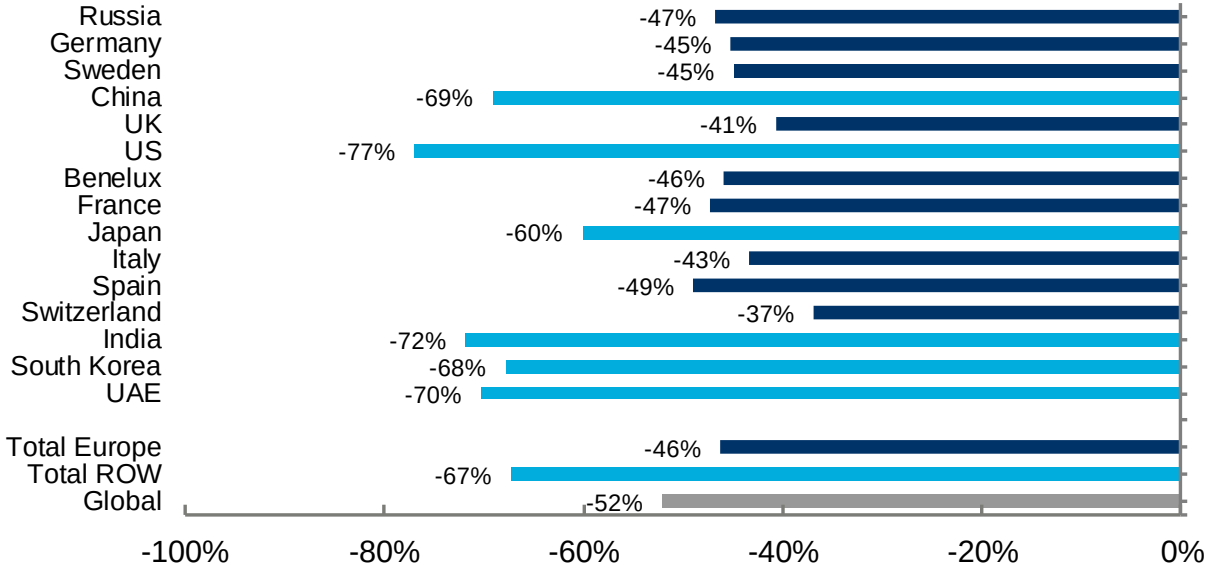

Source: Tourism Economics

Visit Finland

TOURISM ECONOMICS

Impact on International Arrivals 2023 By Source Market

- In the baseline scenario, arrivals from only a few markets will exceed 2019 levels in 2023, despite the fact that travel restrictions will no longer be a drag on recovery.

- This is due to weaker economic fundamentals as a result of the pending global coronavirus recession (GCR) which will stifle growth.

International Overnight Arrivals to Finland in 2023 - Baseline Scenario
Per cent, relative to 2019 levels

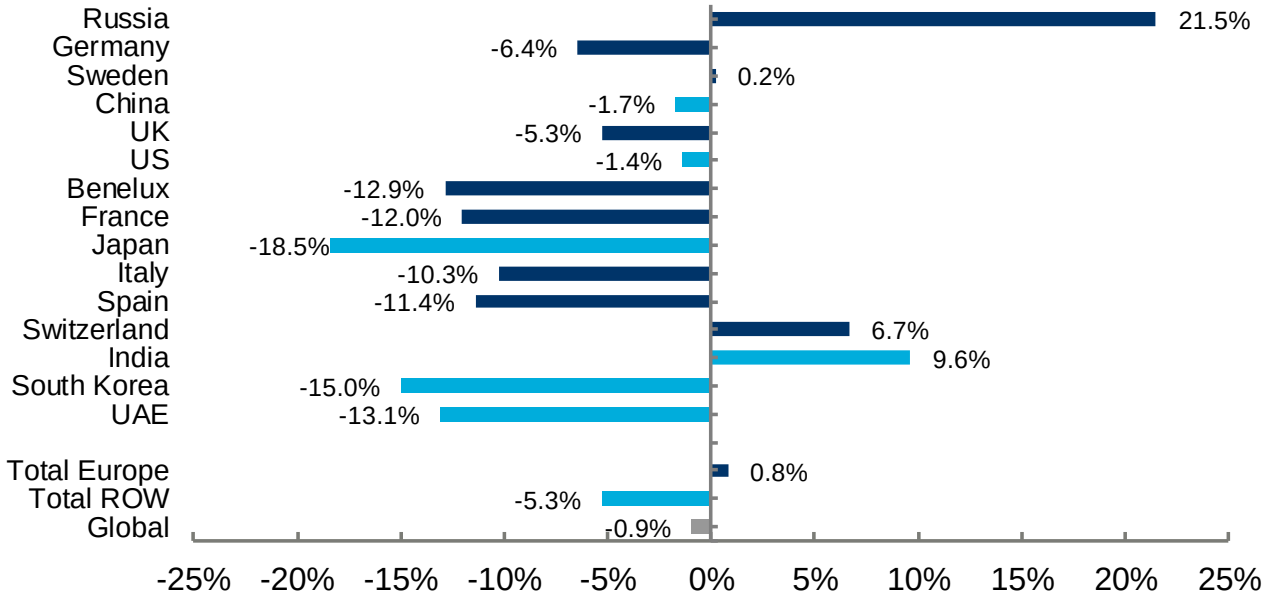

Source: Tourism Economics

Visit Finland

TOURISM ECONOMICS

Matkailun kehitys korona-aikana Pohjoismaissa

Visit Finland

2. NORDIC COMPARISON OF OVERNIGHTS BY A TARGET MARKET

Nationality: Foreign | Year: 2020 | Month: July

VISIT FINLAND

SWEDEN

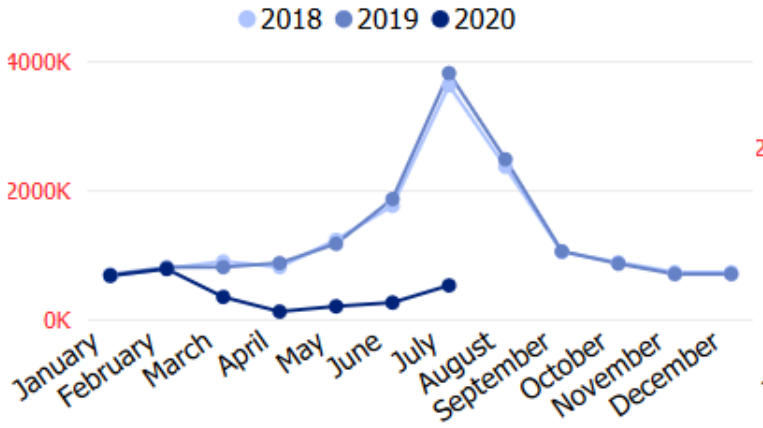

DENMARK

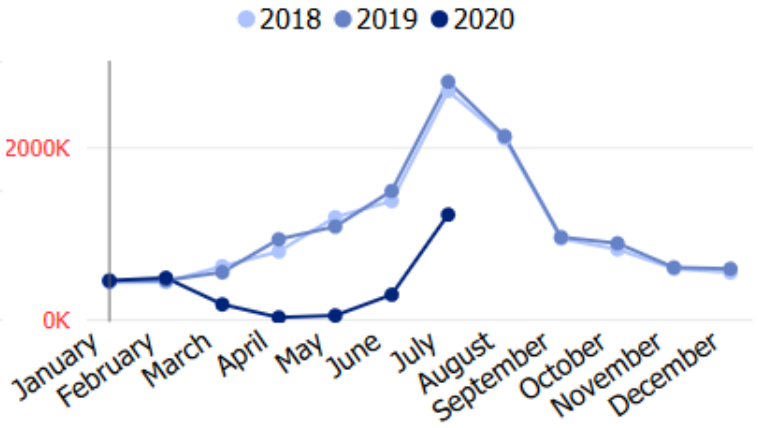

YoY CHANGE IN MONTHLY AND CUMULATIVE OVERNIGHTS, %

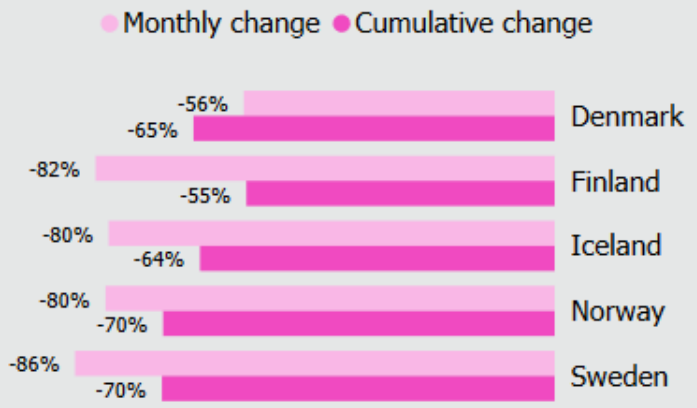

NORWAY

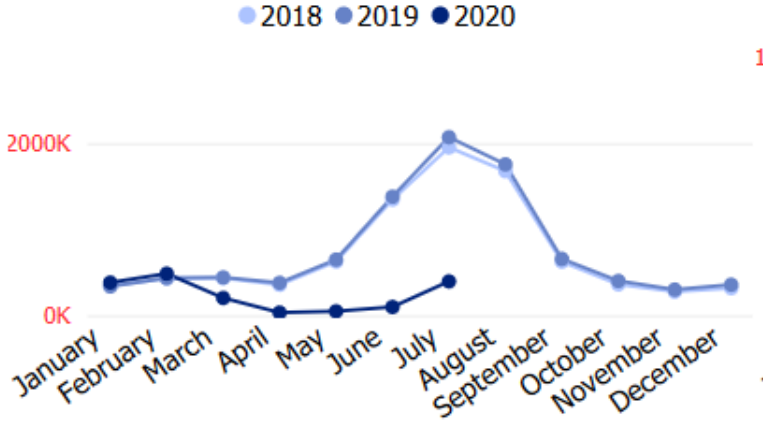

FINLAND

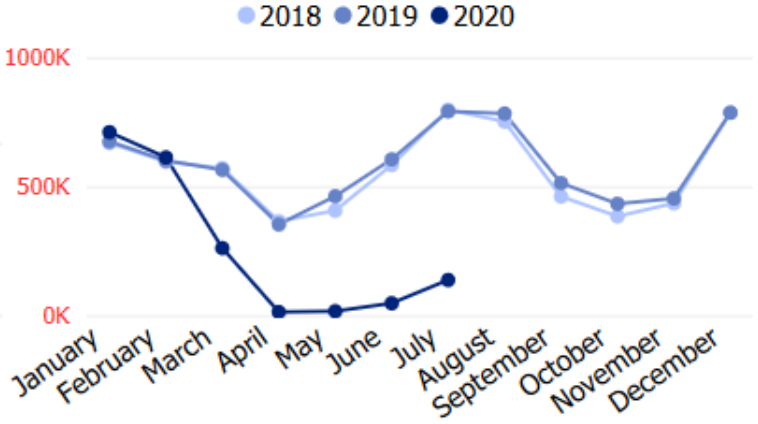

ICELAND

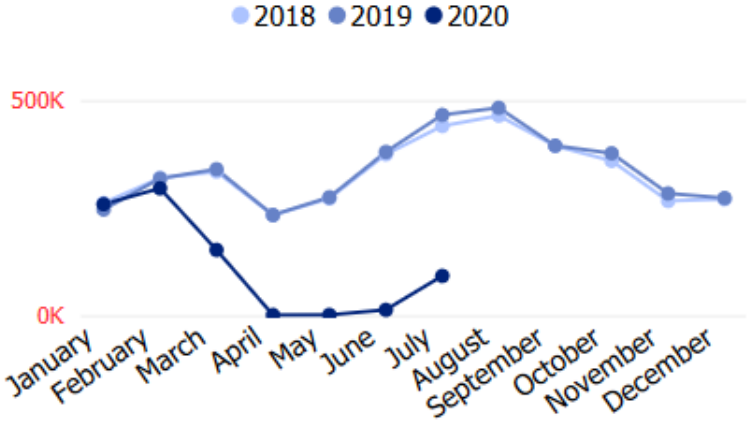

Monthly overnight statistics for Iceland include hotels only.

Sources: Rudolf Data Base, Statistics Denmark, Statistics Finland, Statistics Iceland, Statistics Norway, Statistics Sweden

Lopuksi

- Elpyminen kestää vuosia
- Matkustukselle on vielä monia merkittäviä rajoituksia
- Euroopan markkinat palautuvat ensin
- Toinen aalto muodostaa merkittävän riskin
- Jos euro vahvistuu edelleen, Suomen hintakilpailukyky muihin Pohjoismaihin verrattuna heikkenee entisestään

Visit Finland

Visit Finland